

of the Night" (Az éj hangjai); „Ballads and Other Poems" (Balladák és más költemények); „Poems On Slavery" (A rabszolgaságról); Evangeline, The song of Hiawatha stb. A lábas óra, s „Excelsior" című költeményei magyarra is le vannak fordítva. Költeményeiben mélység, nemes, vallásos kedély, finom érzék s magas műveltség egyesülnek. Szabadelvű nézeteit a társadalmi kérdésekről, mint egy optimista, keresztény megnyugvással adta elő. Mint embert, nyílt, őszinte jellemeért s egyszerű nemes modoráért, mindenki szerette s becsülte. Nem csoda tehát, ha rögtöni halála oly általános részvétet kellett.

Darwin Károly szül. 1809. feb. 12-én, meghalt 1882. ápril 21-én. Darwinnak, korunk egyik legnagyobb tudósának a halál híre, mint az angol lapokból olvassuk, Londonban s egész Angliában oly nagy gyászt okozott, a milyen Disraeli és Carlyle elhunytakor sem nyilatkozott. Őt tartják elsőnek ez évszázad angol nagy férfiai közt, mert, mint Newton, új irányt adott a kor szellemének. Tanulmányait Shrewsburyben, születése helyén, végezte el. Azután az edinburghi és cambridgei egyetemekre ment, 1831-ben mint természetbúvár részt vett a Fitzroy kapitány expedíciójában Délamerikába és a Csendes Ocean szigeteire s 1836-ban tért vissza Angliába. 1839-ben nőül vette Wedgwoodnak a róla elnevezett köedény feltalálójának unokáját, mely házassága általigen kedvező vagyoni helyzetbe jutott s kizárólag tudományos buvárlatainak szentelhette életét. Délamerikai utazásában szerzett tapasztalatait a „Journal of Researches into the Geology and Natural History of the Various Countries etc." című művében tette közzé. Ezenkívül irt számos tudományos cikket s értekezést különböző folyóiratokban. Darwin a természettudományokkal és geológiával foglalkozó körök figyelmét csakhamar magára vonta, de világhírűvé akkor lett, a midőn 1859-ben „The Origin of Species by means of Natural Selection" (A fajok keletkezéséről a természetes kiválasztás útján) című munkája megjelent. E művével felrázta a tudományos világot, s elkezdett vitákra adott alkalmat a természettudósok, bölcselek s különösen az egyház férfiai között. Egy másik nevezetes munkájában, melynek czime: „The Descent of Man and on Selection in Relation to Sex" s mely 1871-ben jelent meg, azt fejtí ki, hogy az ember és majom közös őstől származnak. Ez ugynevezett darwinismusnak a tudományos világban számos követője és ellenfele akadt; de tana kétségtelenül a tudomány minden ágára nagy befolyást gyakorolt és nevét Galilei, Kepler és Newton neve mellé emelte.

Gyász hírek: Mózes András lelkészársunk igen érzékeny csapást szenvedett egyetlen gyermekének Károlynak f. évi mártius hó 16-án hosszas szenvedés után másfél éves korában történt elhunytában. Farkas György, szentgericezi lelkész, maroskőri nyugalmazott unitarius esperes és egyh. főközügyigazgató ápril hó 24-én életének 83-ik, özvegyiségének 5-ik évében, az Urban jobb létre szenderült. Az elhunyt jeles egyházférfit testvérén, Farkas Annán és ennek gyermekein kívül a szentgericezi hitközség fájlalja mindenek felett. De halála hírét részvéttel fogadja az egész unitarius egyház, mely benne egyik legtiszteletreméltóbb alakját, egyik legbuzgóbb munkását veszítette el. (Eletrajtot kérünk a körből.) Abrudbányai Fikker Ferencz szolgabíró, f. évi ápril 17-én hosszas szenvedés után elhunyt. Az 1848/9-i szabadságharcban mint honvéd szolgálta kitűnően a hazát. Később mint közhivatalnok működött. Nagyszámu családot hagyott kátra, kik közül egyik leánya Gyöngyösi Béla, marosvásárhelyi kir. erdősz neje.

Sajtóhibák. Gróf Kuun Géza első füzetünkben megjelent „Nabarza Istennévről" című cikkében az 1-ső lapon $\delta\nu\omicron\mu\acute{\alpha}\tau\omega\nu$ helyett $\delta\nu\omicron\mu\acute{\alpha}\tau\omega\nu$; ugyanezen a lapon a 9-ik sorban $\xi\chi\epsilon\iota$ helyett $\xi\chi\epsilon\iota$; a 4-ik lap 19. sorában az ó-baktria hangnak helyett ó-baktria hangnak olvasandó.

A R A N Y - K Ö N Y V .

A Dávid Ferencz alapítványra tett kegyes adományok.

Harminczegyedik közlemény.

(Lásd Ker. Magv. XV. köt. 158. lap.)

4649. Dr. Csiki Sámuel 1880 május 14-én 10 frt — kr.
4650. Takarékpénztárban 1880 jun. 30-án kamat — „ 94 „

1. Sándor Páter H. Szt. Péterről 1880 jul. 20-án	—	"	50	"
2. Török Sámuel Szt. Mihályról " aug. 30-án	1	"	—	"
3. Szt. Mihályi ekkla perselypéNZ " " "	—	"	50	"
4. Koncz Imre Csigmoról " " "	6	"	—	"
5. P. Horváth Borbára ónga " dec. 23-án	10	"	—	"
6. A kolozsvári ekkla perselypéNZ " dec. 29-én	14	"	70	"
7. Takarékpénztárban jóváírt kamat 1890 dec. 31-én és 1881 jun. 30-án	4	"	87	"
8. Dájbukát János M. Vásárhelyről 1881 apr. 22-én	1	"	—	"
9. Takarékpénztárban jóváírt kamat " dec. 31-én	2	"	96	"
4660. P. Horváth Borbára ónga 1882 jan. 8-án	10	"	—	"
1. Kolozsvári ekkla perselypéNZ 1882 jan. 9-én	20	"	—	"
2. Ulár Pál tanár	1	"	—	"
3. Ferenczi Mózes isk. mester H. Szt. Péterről 1882 febr. 2.	1	"	—	"
4. Az alap jövedelméből főtanácsilag kiutalt összegek el- számolása után 1881 dec. 31-én fennmaradt részletben a közpénztárból tőkésítés végett átvettem 1882 apr. 24-én	126	"	34	"
összesen	211	frt	54	kr.
Hozzáadva az előbbi 30. közl. összegét	11619	"	04	"
Az alapítvány	11830	frt	58	kr.

Épen két éve, hogy a Dávid Ferencz-alapítványra kezem alá befolyt kegyes adományokról kimutatást ehelyen nem adtam. Oka az, mert ez idő alatt alig néhány adomány tétellett e czélra. Midőn a fennebbieket ezennel közölni kötelességemnek ismerem, teszem ezt nemcsak azért, hogy az illetőket megnyugtassam, hanem azért is, hogy elmondhassam, miszerint „a leányka nem halt meg, csak alszik.“ Közelebről egyházunknak más, nem kevésbé fontos szükségei bevén igénybe a hivek áldozatkészségét, különben is az alapítványnak fundamentuma már meg levén vetve, nem tartottam sem időszerűnek, sem szükségesnek a figyelmet ez alapítványunk iránt ébren tartani. Most sem kívánok riadót fúni. Csak annyit jegyzek meg, hogy hitem és meggyőződésém szerint ez alapítványnak egyházunkban nagy rendeltetése van. A közelebbi mult két évben már ezer frttal járult közszükségeink pótlására. A folyó évben az utóbbi főtanácsi határozat értelmében négyszáz frt szegényebben javadalmazott belső embereink, esetleg ezek özvegyei és árvái segélyezésére fog fordíttatni. Mennyi könnyet letörölhet, mennyi sebet begyógyíthat, ha majd idővel az alapítvány gyarapodásával nagyobb összegek bocsáttathatnak évenként rendelkezés alá! Ez alapítvány van arra hivatva, hogy egykor a németországi Gusztáv Adolf-féle alapítvány szerepét vigye kicsiny egyházunkban vagy hogy nekünk is legyen egy domesztikánk, melynek megalapításában magyarországi protestans testvéreink is oly nagy buzgalommal fáradoznak. Addig is, míg ez irányban eszméimet tán bővebben kifejethetném, vegyék fontolóra a mondottakat különösen lelkészeink s ne tekintsék a Dávid Ferencz-alapítványt a napi rendről más levettnek s bezártnak.

Kolozsvárt, ápril 28-án 1882.

Ferencz József.

A Budapesten alapítandó unitárius rendes lelkészi állomásra s állandó imaházra tett kegyes adományok.

X. közlemény.

Az ujszékel unitárius egyház 43. számú gyűjtőívén: az ujszékel unitárius egyház pénztára 15 frt, Rafaj Domokos lelkész 1 frt, Kis Tamás 1 frt, özv. Rafaj Dánielné 1 frt, Szöcs János 1 frt, Duka Rachel 1 frt, Buzogány

István 50 kr, István Mihály 50 kr, id. Murvai Sámuel 50 kr, Szabó József 50 kr. Dimény József 50 kr. Összesen 22 frt 50 kr.

Borbély Sámuel zilahi állami tanítóképezdei tanár úr 169. számú gyűjtőívén: Borbély Sámuel tanár 2 frt, Faluvégi Albert tanítóképezdei igazgatótanár Zilahon 1 frt, Czöndör Sándor képezdei gyakorlótanító 30 kr, Versényi Gábor Rajztanár 50 kr, Magyar István ev. ref. lelkész 1 frt, Puskás Sándor 50 kr, Elitető Elek kir. főmérnök 1 frt, Szikszai Lajos 1 frt, Lányi Károly 1 frt, Dr. Bereczky Károly 1 frt, Fehér Lajos birtokos M.-Goroslóról 4 frt. Összesen 13 frt 30 kr.

Járai Róbert ur 365. számú gyűjtőívén: Jármí Dánielné, unitárius valásu, 10 frt, Járai Róbert, unitár., 10 frt, Rend Dénes, unitár., 1 frt, Bartók László, ev. reform., 1 frt, Müller Iván, ev. lutheranus, 2 frt, Juraszeg Klára kisasszony, unitárius, 1 frt, Rákósy Sámuel, róm. katolikus, 2 frt, Somai Domokos, ev. reform., 1 frt, Weisburg Jakab, israelita, 1 frt, Weisburg Móses, israelita 1 frt. Összesen 30 frt.

Gálfi Sándor úr 180. számú gyűjtőívén: Gálfi Sándor jószágigazgató Gerneyszeg 50 frt, Gálfi Sándorné ő nagysága 10 frt. Összesen 60 frt.

Kovácsy Róza kisasszony 461. számú gyűjtőívén Kolozsvárt: Ürmösi Gyula 2 frt, Berde Béla 2 frt, Fangh Antonia és Izabella 2 frt, Csákány Vilma Gyula 1 frt, Péchy Kata 2 frt, Végh Erzsi 1 frt, Gelei Lajos 1 frt, Kelemen Lajos 1 frt, Ürmösi Jenő 1 frt, Ferencz Zsuzsa 1 frt, Ferencz Ilona 1 frt, Gyulai Etelka 1 frt, Májai Béla 1 frt 50 kr, Nagy Sándor B.-Hunyad 1 frt, Agh Vilma B.-Hunyad 1 frt, Agh Róza B.-Hunyad 1 frt, Kecskeméty József 1 frt, ifj. Agh Ferencz 1 frt, Földesi Teréz 20 kr, Iszlai Erzsi 40 kr, Lnkács Julia Tordán 1 frt, Filep Jolán 1 frt, Pap Eszter 1 frt, Szentkirályi Lilla 1 frt, Keresztes Róza 1 frt, Pápai Ilona 50 kr, Székely Ilona és Rebeka 1 frt, Veress Ilonka 1 frt, Tanka Irma 1 frt, Rediger Juli 50 kr, Szabó Kata 1 frt, Májai Ivácska 1 frt, Biluska József 5 frt, Finta Emma 1 frt, Kovácsy Róza 2 frt. Összesen 42 frt 10 kr.

Becsák János 454. sz. gyűjtőívén évekenként 4 frt.

Székely Elek országgyűlési képviselő úr közvetítésével: Szontag Pál képviselőházi alelnök ur, ev. lutheranus, 10 frt, Dr. Kajcsik Ferencz országgyűlési képviselő ur 10 frt, Szontag Antal, te. éziánumi növendék, unitárius, 1 frt. Összesen 21 frt.

E közlemény összege 192 frt 90 kr. Ehez adva a IX ik közlemény összegét: 9333 frt 91 krt, az alap teszen: 9526 frt 81 krt. ●

Budapest, április 11. 1882.

Hajós János,
egyházi gondnok.

Végh József,
egyházi pénztárnok.

A bágyoni unitárius birtokosság 1881-ben újabban 1528 frt 30 krt ajándékozott eklkléziánknak kepemegváltásra. Továbbá tordai bányanyag ngs Balázs Emil a harangok felhuzására egy málna kötetet ingyen átengedett és eklklánknak 2 frtot ajándékozott, mit is nyilvánosan is megköszönni kötelességének érezte

Csegezy László,
bágyoni unitárius lelkész.